

Vänersborgs kommun

Anvisningar:

Budget 2012

Ekonomisk plan 2013-2014

Antagna av Kommunstyrelsen 2011-03-02

---

1. SAMHÄLLSEKONOMISK BAKGRUND

1.1 Internationell konjunktur

Enligt konjunkturinstitutets bedömning så växer global BNP med 4,9 procent under 2010. År 2011 växlar tillväxten ner till 4,4 procent, varefter den sedan stiger något 2012. Tillväxten är dock ojämnt fördelad mellan olika delar i världsekonomin. Den jämförelsevis svaga utvecklingen i OECD-länderna står i skarp kontrast till utvecklingen i tillväxtekonomierna, där i synnerhet länder i Asien och Latinamerika växer snabbt.

Problemen med svaga offentliga finanser är störst bland OECD-länderna, där samtidigt resursutnyttjandet är som svagast och behovet av expansiv politik är som störst. Stora åtstramningspaket kommer att genomföras i framför allt Europa 2011 och 2012. Den åtstramande finanspolitiken kommer i sig att verka dämpande på den ekonomiska tillväxten i många av OECD-länderna, även om den är nödvändig för att stabilisera de offentliga finanserna. I USA presenterades dock ett ekonomisk-politiskt paket i början av december som medför att åtstramningarna skjuts på framtiden.

1.2 Svensk ekonomi

Efter den kraftiga nedgången i svensk ekonomi under 2008-2009, sker nu en stark återhämtning. Tillväxten har gradvis stegrats under loppet av 2010. Enligt en prognos från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i december så växer BNP med 5,2 procent under 2010. Under åren 2011-2012 sjunker tillväxttakten tillbaka till 3,9 procent respektive 3,2 procent. Återhämtningen i den globala ekonomin och i världshandeln har inneburit att svensk export har återhämtat sig snabbt. Men exporten är fortfarande på en lägre nivå än när den var som högst före fallet 2008.

Den starka uppgången i produktionen under andra halvåret 2010 har medfört att sysselsättningen har ökat påtagligt. Men det har samtidigt funnits gott om lediga resurser inom företagen och även produktiviteten i näringslivet har därför ökat snabbt, vilket begränsat uppgången i sysselsättningen. SKL bedömer att sysselsättningen (arbetade timmar) ökar med 1,6 procent under 2010, men att tillväxttakten sjunker till 1,1 procent respektive 0,7 procent åren 2011-2012.

Det förbättrade läget på arbetsmarknaden bidrar till att fler personer träder in i arbetskraften. Arbetskraften ökar också till följd av de åtgärder regeringen vidtagit, såsom jobbskatteavdraget och förändringar i sjukförsäkringen. Detta medför att trots förbättrad tillväxt så prognostiseras arbetslösheten ligga kvar på höga nivåer under planperioden. SKL prognostiserar att den öppna arbetslösheten uppgår till 8,0 procent under 2011 för att sjunka till 7,6 procent 2012.

Inflationen (KPI) prognostiseras av SKL till 1,6 procent under 2011 för att öka måttligt till 1,7 procent under 2012.

1.3 Kommunsektorns ekonomi

Tillfälliga tillskott, sänkta sjukförsäkringspremier och förbättrade skatteintäkter gör att kommunsektorn sammantaget redovisar ett starkt resultat under 2010. Då konjunkturstöden minskas 2011 samtidigt som skatteintäkterna fortfarande utvecklas svagt räcker inte intäkterna till att täcka pris- och löneökningar. Även inför 2012 beräknas skatteunderlaget öka måttligt, då endast en begränsad sysselsättningsökning prognostiseras mellan 2011 och 2012.

Sveriges kommuner och Landsting (SKL)bedömer att en stor utmaning för kommunerna kommer att bli att anpassa kostnaderna inom gymnasieskolan till avsevärt minskade elevkul-

lar, samtidigt som statsbidrag dras in i samband med den nya gymnasiereformen. Enligt Budgetpropositionen för 2011 bedömer regeringen att den nya gymnasieskolan ska leda till effektiviseringar i kommunsektorn. Förbättrad genomströmning och bättre planeringsförutsättningar ska enligt regeringens beräkningar ge sammantagna effektiviseringsvinster i kommunsektorn. Utifrån dessa bedömningar har betydande neddragningar i "statsbidragspåsen" gjorts för 2012. Ytterligare neddragningar har aviserats för åren 2013 - 2015. För Vänersborgs kommun innebär det en minskning med 2,6 Mkr år 2012 för att slutligen minska statsbidragsnivån med 7,5 Mkr år 2015. SKL anser inte att det är möjligt att uppnå dessa effektiviseringar och ställer sig frågande till de beräkningar som ligger till grund för planerad neddragning av de generella statsbidragen.

När det gäller de specialdestinerade statsbidragen brukar regeringen återkomma med eventuella nyheter i samband med vårpropositionen. Redan nu har regeringen informerat om ett s.k. omvårdnadslyft som innebär en kompetensreform för personal inom äldreomsorgen. Regeringens avsikt är att satsa 145 miljoner kronor under 2011. Därutöver avsätts 250 miljoner kronor 2012, 300 miljoner kronor 2013 och 300 miljoner kronor 2014. Medlen är prestationsbaserade, d.v.s. det krävs en aktiv handling från kommunerna för att få ta del av medlen. För budgetåret 2011 finns bl.a. följande specialdestinerade statsbidrag att söka: Ersättning för den frivilliga maxtaxan inom barnomsorgen, Lärarlyftet, Förskolelyftet, Läsa-Skriva-Räkna-satsningen i skolan och Yrkesvux.

2. BEFOLKNING

Under hösten 2010 har en befolkningsprognos tagits fram av utvecklingskontoret. Före prognosen gjordes en analys av olika demografiska data i syfte att få ett så bra underlag som möjligt. Prognosen sträcker sig över nio år. Flera tabeller för olika behov är framtagna. Prognosen bygger bl.a. på att bostadsbyggandet kan ta fart under de kommande åren samt effekter av betydligt bättre kommunikationer. Närmast i tiden ligger några områden med småhus. Det är först 2011-2012 som byggandet enligt de bedömningar som gjorts tar fart ordentligt.

Nedan redovisas befolkningsförändringar i olika åldersintervall:

År	0-5	6-12	13-15	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-w	Summa
2010	2 502	2 805	1 309	2 122	3 949	4 056	5 162	4 685	4 816	3 273	2 174	36 854
2011	2 533	2 808	1 256	2 052	3 998	4 017	5 184	4 647	4 843	3 312	2 210	36 860
2012	2 528	2 865	1 262	1 941	4 054	3 973	5 171	4 659	4 811	3 418	2 235	36 918
2013	2 528	2 923	1 248	1 857	4 110	3 931	5 108	4 703	4 776	3 546	2 257	36 988
2014	2 519	2 972	1 242	1 799	4 130	3 911	5 033	4 780	4 702	3 685	2 276	37 050
2015	2 509	3 007	1 256	1 745	4 129	3 915	4 901	4 869	4 621	3 813	2 321	37 085
2016	2 469	3 059	1 290	1 743	4 073	3 914	4 782	4 987	4 527	3 932	2 353	37 128
2017	2 458	3 095	1 299	1 742	4 035	3 926	4 665	5 018	4 521	4 019	2 401	37 179
2018	2 449	3 124	1 303	1 744	4 000	3 941	4 606	5 064	4 449	4 133	2 422	37 238
2019	2 444	3 118	1 326	1 770	3 959	3 977	4 568	5 056	4 419	4 167	2 498	37 302
Förändring 2010-2019	-2%	11%	1%	-17%	0%	-2%	-12%	8%	-8%	27%	15%	1%

Prognosresultatet kan sammanfattas enligt följande:

- Antalet barn i intervallen 0 – 5 år minskar något, medan gruppen 6 - 12 år ökar med ca 300 barn. Ökningen i denna grupp är kopplad till att prognosen är baserad på öppnande av flera områden för småhus under perioden.
- I gruppen 13 - 15 år är förändringen mycket liten.
- Den absolut största minskningen sker för ungdomar i gymnasieålder. Under prognosperioden kommer denna grupp att minska med ca 350 ungdomar.
- I gruppen 20 - 29 år sker en viss befolkningsökning.
- Stora ökningar sker i de äldre grupperna. Detta märks tydligt för gruppen 70-79 år.

Den stora förändringen, som påverkar framtida planering, sker inom de yngre och äldre åldersintervallen. Vikande elevunderlag på framförallt gymnasiet samt allt fler äldre karakteriserar framtiden.

3. EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR INFÖR 2012

3.1 Ekonomiska mål

Följande ekonomiska mål ligger till grund för arbetet med mål- och resursplan 2012-2014:

Skattenivå

Inriktningsmål:

- Skattesatsen bör hållas oförändrad under mandatperioden

God ekonomisk hushållning

Finansiella mål

- Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter & generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %
- Kassalikviditeten bör vara minst 50 %
- Soliditeten bör förbättras
- Ej skuldfört pensionsåtagande bör minska som andel av eget kapital.

Ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som de fått sig delegerat av kommunfullmäktige.
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang eftersträva en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar.
- Nämnderna ska arbeta fram verksamhetsspecifika mål och riktlinjer kring god ekonomisk hushållning.

3.2 Krav på god ekonomisk hushållning - ekonomisk balans

Enligt kommunallagen ställs krav på att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning och redovisa ekonomisk balans. Föreskrifterna i kommunallagen om balanskrav innebär i korthet att årsbudgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Vissa förändringar har gjorts i lagstiftningen och gäller sedan 2005.

Kommunen kan fastställa en budget som inte är i balans om det föreligger synnerliga skäl. Om årets resultat i årsredovisningen är mindre än 0 kronor, ska det negativa resultatet regleras och det egna kapitalet återställas senast tre år efter att det negativa resultatet uppkom. Vid underskott ska en åtgärdsplan upprättas som anger hur det egna kapitalet ska återställas. Fullmäktige har möjlighet att besluta att inte reglera ett negativt resultat om det uppkommit till följd av orealiserade förluster i värdepapper.

3.3 Bokslut 2010, budget 2011

I 2010 års preliminära bokslut redovisas en förbättring av eget kapital med +49 Mkr, vilket innebär en avvikelse mot budget om +31 Mkr. Nämnderna visar överskott med +4 Mkr och finansförvaltningen överskott med +27 Mkr.

I 2011 års mål- och resursplan budgeteras en positiv förändring av eget kapital med 3 Mkr. Det motsvarar inte det finansiella målet om ett resultat som bör uppgå till 1 % av skatter och generella statsbidrag. För att uppfylla det målet skulle resultatet vara budgeterat till 18 Mkr. Soliditeten är år 2011 budgeterad till 49 %. I bokslut 2010 redovisas soliditeten till 53 %. Det innebär att målet om förbättrad soliditet inte uppnås enligt Mål- och resursplan 2011.

Medel för att finansiera effekter av 2011 års löneavtal budgeterades centralt.

3.4 Hantering av kommunens pensionsåtagande

Kommunerna redovisar pensionskostnaderna enligt den s.k. blandmodellen, vilket i korthet innebär att:

- Pensionsskulden, intjänad t.o.m. 1997-12-31, redovisas som en ansvarsförbindelse.
- Fr.o.m. 1998 redovisas intjänad pension inklusive löneskatt som en avsättning i balansräkningen respektive kostnad i resultaträkningen och ränteuppräknas.
- Sedan 2006-01-01 gäller pensionsavtalet KAP-KL. Jämfört med det tidigare pensionsavtalet ökar den avgiftsbestämda delen och den förmånsbestämda minskar. Avtalets förmånsbestämda del är nu kopplad till inkomstbasbeloppet. Det innebär att den är förankrad till löneutvecklingen i ekonomin och har samma "golv" som "taket" i det allmänna pensionssystemet.
- I kommunens pensionspolicy anges att de år kommunen har ekonomiska förutsättningar till det, kan delar av pensionsåtagandet tryggas genom försäkring eller på annat sätt. 2007 gjorde kommunen en avsättning om 30 Mkr, 2008 avsattes 5 Mkr och 2009 avsattes 20 Mkr, vilket minskar ansvarsförbindelsen med motsvarande nivå. Under åren 2010-2014 är ingen avsättning budgeterad för att minska pensionsskulden.

3.5 Ekonomiska förutsättningar inför budget 2012-2014

Inför arbetet med budget för 2012 har gällande mål- och resursplan stämts av mot Sveriges Kommuner och Landstings prognoser över förväntad utveckling av skatteunderlaget. Bedömningen av inkomstutvecklingen har sedan kompletterats med uppdaterade bedömningar över såväl inflation som lönekostnadsutveckling. Av tabellen nedan framgår de övergripande förutsättningar för den ekonomiska utvecklingen som budgetanvisningarna för planperioden 2012-2014 baserar sig på.

Tabell: Ekonomiska förutsättningar inför 2012

Underlag	2010	2011	2012	2013	2014
Skatteberäkning	1,7%	1,6%	4,0%	4,2%	4,2%
Inflationskompens.	0,0%	0,0%	0,5%	1,8%	2,1%
Internränta	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%

Skatteintäkternas uppräknings mellan åren baserar sig på prognos från Sveriges Kommuner och Landsting 2010-12-22. Prognosen är justerad med en negativ slutavräkning om -200 kronor per invånare för respektive år 2011-2014.

Inflationen I ramarna för 2012 har kostnadsbudgeten och intäktsbudgeten för respektive nämnd räknats upp med 0,5 %. Den sammanlagda ramökningen för denna kompensation motsvarar ca 3,0 Mkr.

Löneutvecklingen under 2012 prognostiseras till ca 31 Mkr. Under 2011 beräknas löneutvecklingen till 37 Mkr. Prognosen är osäker av flera skäl bl.a. beroende på att gällande löneavtal löper ut 2011-03-31 (undantag vårdförbundet som har ett tillsvidareavtal). Nämndernas budgetramar inför 2012 är baserade på 2010 års lönenivå. Dessa får senare kompletteras med tillkommande kostnader för löneavtal under 2011-2012 inom ramen för centralt avsatta budgetmedel i mål- och resursplan.

Internräntan är oförändrad 4,0 %.

3.6 Nämndernas nettobudgetramar inför 2012

Ett särskilt upprättat material, *Budget 2012 Planeringsunderlag med omvärldsanalys Inför Mål och resursplan 2012-2014*, har gemensamt arbetats fram av kommunens förvaltningar.

Budgetanvisningar för 2012

Dokumentet innehåller en beskrivning från respektive förvaltning om åtgärder i budget 2011 samt aktuella frågor inför 2012. Materialet innehåller också kommunens befolkningsprognos. Materialet har presenterats för budgetberedningen inför, men också i samband med, de enskilda presidieöverläggningarna i arbetet med ramsättningen av budget 2012.

Mot bakgrund av KSAU:s budgetberedning föreslås nämndernas budgetramar justeras enligt följande:

Barn- och ungdomsnämndens budgetram justeras upp med **+6 000 Tkr**. Det är en omfördelning från kommunstyrelsens föfogandeanslag avseende ökade driftkostnader vid Arena Vänersborg.

Gymnasienämndens budgetram justeras ned med sammanlagt **-4 000 Tkr** då antalet elever i gymnasieåldern minskar. Särskild vikt bör läggas vid lokaleffektiviseringar.

Kommunstyrelsens budgetram justeras ned med sammanlagt **-3 079 Tkr**. Då Västtrafik övergår i regionens ägo fr.o.m. 2012 sker en skatteväxling som innebär att budgetramen behöver justeras upp med 3 421 Tkr. Kommunstyrelseförvaltningens budgetram minskas med 500 Tkr som en besparing. Föfogandeanslaget tillfördes 6 000 Tkr i budget 2011, för ökade driftkostnader vid Arena Vänersborg. Dessa medel omfördelas till barn- och ungdomsnämnden från och med 2012.

Socialnämndens budgetram justeras upp med sammanlagt **+19 981 Tkr**. Anslaget till försörjningsstöd utökas tillfälligt med 10 000 Tkr år 2012. För utbyggnad av antalet boendeplatser inom äldreomsorg (Björken) utökas ramen med 5 000 Tkr. För verksamheten anhörigstöd tillförs 1 181 Tkr. (Ett-årsanslagen i budget 2011 är borträknade, 12 Mkr till försörjningsstöd och 1 Mkr till socialnämndens föfogande). För kommande driftkostnader vid äldreboendet Linden tillförs 1 300 Tkr. Nämndens budgetram utökas med 2 500 Tkr för driften av ett nytt LSS-boende vilket motsvarar halvårseffekt under 2012.

Byggnadsnämndens budgetram justeras upp med **+500 Tkr** för ökad mängd av planarbete.

Samtliga nämnder ansvarar för driftkostnader/kapitalkostnader som följer av nämndens investeringar. Några opåverkbara kostnader finns inte. I de fall som kommunstyrelsen av näringspolitiska skäl beslutar om investeringar som får driftkostnadskonsekvenser för samhällsbyggnadsnämnden, har kommunstyrelsen ett medansvar för att budgettäckning sker.

Anslagsbindningsnivåerna justeras inom barn- och ungdomsnämnden där barnomsorgen fr.o.m. 2012 är en egen anslagsbindningsnivå och grundskola/särskola är en. I övrigt gäller anslagsbindningsnivåerna enligt mål- och resursplan 2011.

Sammanfattning av nämndernas budgetramar 2012: (inkl justeringar enligt ovan)

Nettoanslag, Tkr	Budget 2011	Andel %	Budget 2012	Andel %
Barn- och ungdomsnämnden	609 506	35,3%	616 389	35,6%
Byggnadsnämnden	10 788	0,6%	11 266	0,7%
Gymnasienämnden	185 810	10,8%	182 187	10,5%
Kommunfullmäktige	1 788	0,1%	1 792	0,1%
Kommunstyrelsen	149 373	8,6%	146 799	8,5%
Kulturnämnden	22 790	1,3%	22 867	1,3%
Miljö- och hälsoskyddsnämnde	5 412	0,3%	5 403	0,3%
Revisionen	1 148	0,1%	1 152	0,1%
Samhällsbyggnadsnämnden	66 500	3,9%	61 581	3,6%
Socialnämnden	670 662	38,8%	678 027	39,2%
Valnämnden	394	0,0%	394	0,0%
Överförmyndarnämnden	2 851	0,2%	2 852	0,2%
Totalt, nämnderna	1 727 022	100,0%	1 730 709	100,0%

Kostnader för löneavtal 2011 och 2012 budgeteras centralt.

3.7 Direktiv och utredningsuppdrag

Kommunstyrelsen förutsätter att nämndernas budgetförslag presenteras inom ram med beskrivning om åtgärder och konsekvenser för att nå detta. Kommunstyrelsens arbetsutskott kommer att följa upp nämndernas ramanpassningsarbete i tät dialog med nämndernas presidier.

Kommundirektören ges i uppdrag att utreda och arbeta fram ett förslag till omflyttning av Arbetsmarknadsenheten från gymnasienämnden till socialnämnden. Båda dessa nämnder uppmanas att yttra sig över denna förändring i anslutning till nämndernas förslag till mål- och resursplan 2012-2014.

Vid kommunfullmäktiges möte 2010-12-15 beslutades att teckna ett samverkansavtal med Trollhättans stad för de frivilliga skolformerna (gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vux-
enutbildningen) om gemensamt programutbud och fritt sök för eleverna och att Trollhättan och Vänersborg ska utveckla en gemensam struktur för de frivilliga skolformerna som ska vara i drift den 1 januari 2012. Avsikten är att bilda ett kommunalförbund. Ett projekt startades den 1 januari 2011 med uppdrag att genomföra förändringen och ta fram erforderliga beslutsunderlag. Budgetberedningen konstaterar att eventuella ekonomiska effekter på 2012 års budget i nuläget är oklara eftersom dessa effekter är kopplade till den överens-
kommelse som kommer att träffas mellan kommunerna avseende kommunalförbundets finansiering.

Budgetberedningen kan konstatera att det sammantaget finns betydande överytor inom kommunens lokalbestånd. Denna bild har förstärkts av den dialog som förts med nämnderna inför beslut om anvisningar och ramar för arbetet med mål- och resursplan 2012-2014. Mot denna bakgrund uppdras åt kommundirektören att via den förvaltningsövergripande lokalplaneringsgruppen initiera och samordna insatser för en effektivare lokalanvändning. I detta sammanhang kommer budgetberedningen även att med stort intresse följa den strukturutredning som pågår inom barn- och ungdomsnämnden.

Enligt tidigare beslut i kommunfullmäktige (§175/2010) och kommunstyrelsen (§ 299/2010) ska en eventuell samlad fastighetsförvaltning genomföras fr.o.m. 2012. Kommundirektören har i uppdrag att slutföra nödvändiga utredningar och ta fram beslutsunderlag så att förändringen kan genomföras från årsskiftet 2011/2012.

Kommunstyrelsens budgetberedning konstaterar att det ekonomiska utrymmet för att finansiera driftkostnadskonsekvenser av nämndernas nyinvesteringar är obefintligt. Nämnderna uppmanas därför till att i anslutning till arbetet med Mål- och resursplan ifrågasätta och om möjligt minska redan planerade investeringsnivåer, samt visa stor återhållsamhet vad gäller att föra fram nya investeringsprojekt.

Kommunstyrelsens presidium avser att genomföra särskilda överläggningar med företrädare för barn- och ungdomsnämnden avseende ambitionsnivå och driftkostnader för Arena Vänersborg.

Respektive nämnd har i uppgift att bevaka vilka specialdestinerade statsbidrag som finns att söka.

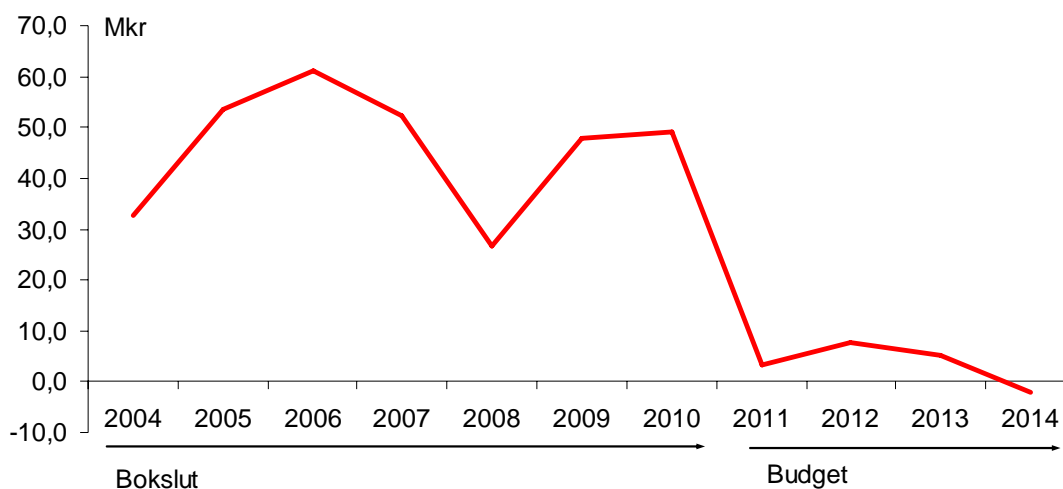
3.8 Resultatprognos 2012-2014

Av tabellen nedan framgår en resultaträkning för preliminärt bokslut 2010, 2011 års beslutade resultatbudget samt en resultatprognos för åren 2012-2014.

Tabell: Resultaträkningsplan 2010-2014

Resultatbudget, Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014
Verksamhetens nettodriftskostnader	-1 529,1	-1 580,9	-1 606,2	-1 654,1	-1 719,6
Årets pensionskostnader	-105,0	-94,6	-101,3	-105,7	-108,5
Avskrivningar och nedskrivningar	-74,1	-69,8	-71,8	-73,0	-74,6
S:a verksamhetens nettokostnader	-1 708,2	-1 745,3	-1 779,4	-1 832,8	-1 902,7
Skatteintäkter/gen.statsbidrag	1 762,8	1 760,9	1 801,8	1 856,1	1 920,9
Finansiella intäkter	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Fin. uppräknig av pensionsskuld	-1,7	-2,2	-3,8	-4,1	-4,4
Övriga finansiella kostnader	-4,9	-11,0	-12,0	-15,0	-17,0
S:a finansiella kostnader	-6,6	-13,2	-15,8	-19,1	-21,4
Resultat före extraord. poster	49,0	3,4	7,7	5,2	-2,2
Extraord. intäkter					
Extraord.kostnader					
Årets resultat	49,0	3,4	7,7	5,2	-2,2

Diagram: Resultatutveckling per år, 2005-2014 (förändring av eget kapital)

Vänersborg kommun hade en hög resultatnivå åren 2005-2007, över 50 Mkr/år. 2008 sjönk resultatet till 27 Mkr, för att 2009 och 2010 åter stiga till nästan 50 Mkr.

2005 höjdes skatten med 50 öre, vilket i huvudsak tillfördes nämnderna. Bokslut 2005-2007 visar flertalet nämnder överskott. I bokslut 2008 visar nämnderna ett sammanlagt underskott och finanserna överskott. Under 2009 och 2010 beslutades om extraordinära åtgärder, då skatteprognosen kraftigt försämrats. I bokslut 2009 och 2010 visade nämnderna ett sammanlagt överskott liksom finanserna.

Åren 2011-2013 är resultaten lågt budgeterade och år 2014 är resultatet till och med minus. De budgeterade positiva resultaten är beroende av att nämnderna håller sina ramar.

3.9 Avstämning av de ekonomiska målen

Budgeterat resultat uppgår till +7,7 Mkr för 2012, vilket inte motsvarar det ekonomiska målet om minst 1 % av skatter och generella statsbidrag (18 Mkr).

Någon fullständig avstämning av målet om förbättrad soliditet går inte att göra, då nivåerna i investeringsplanen är osäkra inför 2012-2014. Troligen kommer kommunen att få svårt att uppnå målet, då de kända behoven av investeringar är höga.

Målet, att pensionsåtagandet som inte är skuldfört bör minska som andel av eget kapital, kan förväntas uppnås under planperioden, beroende på positiva bokslutsresultat och en måttlig ökning av ej skuldförda pensionsåtaganden.

4. ÖVRIGA ANVISNINGAR

4.1 Driftbudget

Liksom föregående år svarar respektive nämnd själv för att ta fram den information som behövs för ett fungerande budgetarbete. Som stöd för arbetet finns budgetrutiner i Raindance.

Den detaljbudget som bildar underlag för nämndens budgetförslag inför 2012 registreras *direkt i ekonomisystemet på värdetyper BUD*. Lägsta nivå för inrapportering är **ansvar, konto och verksamhet**. Där så krävs för uppföljning på enhetsnivå ska även **objektskoden** användas. För interna intäkter och kostnader ska **motpartskoden** användas. All budgetinrapportering sker i *kronor* och med den gemensamma värdetyper *BUD*.

Av inrapporterad budget på kontonivå ska framgå:

Intäkter: statsbidrag, taxor och övriga intäkter

Kostnader: lönekostnad, personalomkostnad, avskrivning, intern ränta, material, hyreskostnad och övriga omkostnader

Den 31 oktober 2011 ska detaljbudgeten vara inrapporterad i Raindance utifrån respektive nämnds budgetförslag. Budgetförslagen ska vara inrapporterade inom angiven ramnivå.

Personalkostnader

Personalkostnader ingår i ramarna med 2010 års budgetnivå. Tilläggsanslag för ökade lönekostnader enligt avtal för 2011 och 2012 budgeteras tills vidare centralt och kommer att fördelas ut till respektive nämnd utifrån förhandlingsutrymme. Eventuell ökning utöver centralt avsatta medel får finansieras inom nämndernas budgetramar med eventuell lägre bemanning som följd.

Personalomkostnader budgeteras med 38,98 % av lönekostnaden, vilket baseras på Sveriges Kommuner och Landstings cirkulär avseende kommunalt anställda.

Intern ränta

Internräntan beräknas för 2012 till 4 %.

Budgetramar

Budgetramar per nämnd baserar sig på 2011 års beslutade budget kompletterat med effekter av 2010 års löneavtal samt beslutade övriga justeringar t.o.m. januari 2011. Budgetramar framgår av bil. 1.

4.2 Inlämning av mål- och resursplan

Senast den 15 april ska respektive nämnd lämna in sin mål- och resursplan. Materialet lämnas via nätet till ekonomistaben, Marianne Granemar. Utformningen av mål- och resursplan 2012-2014 enligt följande rubriker:

1. Verksamhetsbeskrivning

En kort och inledande beskrivning om nämndens verksamheter. Här anges även de verksamhetsmått som kan belysa verksamhetens utveckling mellan åren.

2. Mål och resultat

Nämnden ska beskriva sitt bidrag till de kommunövergripande målen och resultaten i förhållande till utvecklingsområdena. Kommunövergripande mål finns fastlagda i gällande mål- och resursplan 2011-2013. En översyn av strukturen av de kommunövergripande målen har påbörjats.

Nämnderna har ett särskilt uppdrag att arbeta fram verksamhetsspecifika mål och riktlinjer kring god ekonomisk hushållning.

3. Ekonomiska resurser

I planen anges en *resultaträkning* med bokslut 2010 samt budget 2011 och 2012. Dessutom anges en *anslagsbindningsrapport* med budget 2012, intäkter, kostnader och netto per anslagsbindningsnivå. De ekonomiska resurserna bruttoredovisas i resurstabläer med följande layout:

RESULTATRÄKNING Mkr

Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
-----	-----------------	----------------	----------------

Summa intäkter

Personalkostnader

omkostnader

Ränta

Avskrivning

Summa kostnader

Nettokostnader

BUDGET PER ANSLAGSBINDNINGSNIVÅ Mkr

ANSLAGSBINDNINGSNIVÅ Mkr	Intäkt 2012	Kostnad 2012	Netto 2012
-----------------------------	----------------	-----------------	---------------

Anslagsbindningsnivå 1

Anslagsbindningsnivå 2

Anslagsbindningsnivå 3

Anslagsbindningsnivå 4

Anslagsbindningsnivå 5

Summa

BUDGET PER ANSLAGSBINDNINGSNIVÅ Tkr

ANSLAGSBINDNINGSNIVÅ Tkr	Netto 2012
-----------------------------	---------------

Anslagsbindningsnivå 1

Anslagsbindningsnivå 2

Anslagsbindningsnivå 3

Anslagsbindningsnivå 4

Anslagsbindningsnivå 5

Summa

För balansräkningsenheter redovisas de ekonomiska resurserna i en resultaträkning och balansräkning.

4. Verksamhetsförändringar/ramanpassning

Eventuella verksamhetsförändringar samt konsekvenser som bedöms bli följden anges här. Nämnderna ska utförligt beskriva åtgärder till ramanpassning. Under denna rubrik beskrivs även övriga förändringar i verksamhetens omfattning och inriktning som bedöms vara av betydelse. Eventuella förslag till *nya/förändrade taxor* anges under en egen rubrik.

Mål- och resursplanen ska vara skriven i Word med typsnitt Arial 10p och utan understrykningar. Se vidare *Skrivregler för ekonomisk redovisning* som återfinns på intranätet, ekonomi/anvisningar.

4.3 Investerings- och exploateringsplan

Varje nämnd ska, per huvudverksamhet, ange planerad investeringsnivå för åren 2012-2014. Redovisningen ska ske brutto och anges i 2012 års prisnivå. Respektive projekt kommenteras kortfattat. Ökade kapitalkostnader för nyinvesteringar får bäras inom respektive nämnds ramar. För att förenkla och tydliggöra arbetet med investeringsbudgeten ska medföljande blanketter användas.

Instruktioner till investeringsblanketterna:

- *Investeringsunderlag; Fastigheter och anläggningar*

Del 1: Respektive nämnd har ansvaret för sina investeringsbehov. Initiativansvaret har den nämnd som vill få till stånd en förändrad fastighet/anläggning. Då det endast är samhällsbyggnadsnämnden och barn- och ungdomsnämnden som äger fastigheter och anläggningar, är det de som lämnar uppgifter om behov av utrymme i investeringsramen.

Del 2: Samtliga investeringar påverkar kommande driftkostnader i form av kapitalkostnader eller förändrad hyra. Den nämnd som påverkas av driftkostnaden ska lämna uppgift om detta och ange hur den ökade driftkostnaden arbetas in i driframen. Det är alltså ett samarbete mellan ägande och hyrande nämnd som krävs för att samtliga uppgifter ska kunna redovisas i underlaget till budget 2012.

Budgetanvisningar för 2012

- *Investeringsunderlag; Inventarier (maskiner, transportmedel, inventarier)*

Samtliga nämnder redovisar eventuellt behov av utrymme i investeringsramen för inventarier. Större projekt ska redovisas per objekt medan mindre kan redovisas i "klump". Inlämning av investerings- och exploateringsplan sker tillsammans med mål- och resursplan den 15 april.

4.4 MBL i samband med budgetarbetet

MBL enligt §11 och §19 ska genomföras på facknämnds nivå. Protokoll ska bifogas förslaget till mål- och resursplan. Om budgetförslaget återremitteras för omprioritering, ska facknämnden genomföra ny MBL-förhandling och bifoga protokoll till det ändrade budgetförslaget.

4.5 Tidsplan för det fortsatta budgetarbetet

15-apr			Nämnderna lämnar sina budgetförslag förslagen ska vara beslutade i nämnderna
ENSKILDA PRESIDIEÖVERLÄGGNINGAR			
26-apr	kl 08.30-17.00	KSAU	Budgetberedningen inleds + inför de ensk pr överläggning
27-apr	kl 08.30-12.00	Socialnämnden	Budget 2012
" "	kl 13.15-15.00	Samhällsbyggnadsnämnden	" "
" "	kl 15.15-16.00	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	" "
" "	kl 16.15-17.00	Kulturnämnden	" "
28-apr	kl 08.30-12.00	Barn- och ungdomsnämnden	" "
" "	kl 13.15-15.00	Gymnasienämnden	" "
28-apr	kl 15.15-16.00	Byggnadsnämnden	" "
29-apr	kl 08.30-12.00	KSAU	Budget 2012
02-maj	kl 08.30-12.00	KSAU	Budget 2012
03-maj	kl 08.30-12.00	KSAU	Budget 2012
05-maj	kl 14.00-18.00	KSAU	Budget 2012
09-maj	kl 08.30-12.00	KSAU	Beslutsförslag klart, budget 2012
12-maj	kl 10.15-12.00	MBL	Information budget 2012
19-maj	kl 10.15-12.00	MBL	Förhandling budget 2012
31-maj		KS	Information budget 2012
08-jun		KS	Budget 2012
22-jun		KF	Budget 2012

Översyn av mål och förväntade resultat inför Mål- och resursplan 2013-2015

27-sep	ksau	mål/resultat diskussion
13-okt	ksau	mål/resultat diskussion

Bilagor:

1. Budgetramar per nämnd
2. Anslagsbindningsnivåer
3. Investeringsblanketter

	<u>internränta</u>	<u>Inflationsuppräkning</u>	<u>po</u>
2011	4,0	Intäkter 0,5%	1,3908
2012	4,0	Omkostn 0,5%	1,3898

Beräkning av budgetramar 2012

Samtliga belopp i Tkr

Nämnder	Intäkter	Personal	Omkostnad	Intern ränta	Avskrivning	S:a kostnad	Nettoram
<u>Barn- & ungdomsnämnden</u>							
S:a budgetram 2011	-66 052	386 408	265 741	11 725	11 684	675 558	609 506
justerat po		-277				-277	-277
Justerat po tjänstenheten			-22			-22	-22
Inflationskompensation	-264		1 329	59	58	1 446	1 182
Arena Vänersborg				3 400	2 600	6 000	6 000
S:a budgetram 2011	-66 316	386 131	267 048	15 184	14 342	682 705	616 389
<u>Byggnadsnämnden</u>							
S:a budgetram 2011	-7 504	13 299	4 466	85	442	18 292	10 788
justerat po		-9				-9	-9
Inflationskompensation	-38		22	0	2	25	-13
Ökad mängd av planarbete			500			500	500
S:a budgetram 2011	-7 542	13 290	4 988	85	444	18 808	11 266
<u>Gymnasienämnden</u>							
S:a budgetram 2011	-57 004	117 431	123 217	268	1 898	242 814	185 810
justerat po		-81				-81	-81
Justerat po tjänstenheten			-7			-7	-7
Inflationskompensation	-162		616	1	9	627	465
Elevminskning gymnasieskolan			-4 000			-4 000	-4 000
S:a budgetram 2011	-57 166	117 350	119 826	269	1 907	239 353	182 187
<u>Kommunfullmäktige</u>							
S:a budgetram 2011	0	938	850	0	0	1 788	1 788
Inflationskompensation	0		4	0	0	4	4
S:a budgetram 2011	0	938	854	0	0	1 792	1 792
<u>Kommunstyrelsen</u>							
S:a budgetram 2011	-14 132	43 357	111 977	3 829	4 342	163 505	149 373
justerat po		-29				-29	-29
Justerat po tjänstenheten			-1			-1	-1
Inflationskompensation	-66		560	19	22	601	534
Skatteväxling kollektivtrafiken			3 421			3 421	3 421
Besparing			-500			-500	-500
Förfogandeansl Arena Vänersborg				-3 400	-2 600	-6 000	-6 000
S:a budgetram 2011	-14 198	43 328	115 457	448	1 764	160 997	146 799
<u>Kulturnämnd</u>							
S:a budgetram 2011	-1 865	6 576	17 879	32	168	24 655	22 790
justerat po		-5				-5	-5
Inflationskompensation	-9		89	0	1	90	81
S:a budgetram 2011	-1 874	6 571	17 968	32	169	24 741	22 867
<u>Miljö- och hälsoskydds-nämnden</u>							
S:a budgetram 2011	-1 815	6 267	960			7 227	5 412
justerat po		-4				-4	-4
Inflationskompensation	-9		5	0	0	5	-4
S:a budgetram 2011	-1 824	6 263	965	0	0	7 227	5 403

Nämnder	Intäkter	Samtliga belopp i Tkr				S:a kostnad	Nettoram
		Personal	Omkostnad	Intern ränta	Avskrivning		
Revisionen							
S:a budgetram 2011	0	397	751	0	0	1 148	1 148
Inflationskompensation	0		4	0	0	4	4
S:a budgetram 2011	0	397	755	0	0	1 152	1 152
Samhällsbyggnadsnämnden							
S:a budgetram 2011	-295 042	111 069	169 360	31 860	49 253	361 542	66 500
Justerat po	57	-75				-75	-18
ökat fastighetsunderhåll ettårsanslag			-5 000			-5 000	-5 000
Justerat po tjänstenheten			-3			-3	-3
Inflationskompensation	-1 125		822	159	246	1 227	102
S:a budgetram 2011	-296 110	110 994	165 179	32 019	49 499	357 691	61 581
Socialnämnden							
S:a budgetram 2011	-209 043	554 044	321 202	850	3 609	879 705	670 662
Justerat po		-372				-372	-372
Försörjningsstöd ett-årsanslag 2011			-10 000			-10 000	-10 000
ff-anslag ett-årsanslag 2011			-1 000			-1 000	-1 000
försörjningsstöd ett-årsanslag 2011			-2 000			-2 000	-2 000
Justerat po tjänstenheten			-12			-12	-12
Inflationskompensation	-795		1 541	4	18	1 563	768
Driftkostnad Björken start 1/9 2012			5 000			5 000	5 000
Anhörigstöd fr utjämningsystemet			1 181			1 181	1 181
Försörjningsstöd ett-årsanslag 2012			10 000			10 000	10 000
Nytt LSS-boende halvårseffekt			2 500			2 500	2 500
Linden			1 300			1 300	1 300
S:a budgetram 2011	-209 838	553 672	329 712	854	3 627	887 865	678 027
Valnämnden							
S:a budgetram 2011	0	387	7	0	0	394	394
Inflationskompensation	0		0	0	0	0	0
S:a budgetram 2011	0	387	7	0	0	394	394
Överförmyndarnämnden							
S:a budgetram 2011	0	2 607	240	1	3	2 851	2 851
Inflationskompensation	0		1	0	0	1	1
S:a budgetram 2011	0	2 607	241	1	3	2 852	2 852
Totalt nämnderna 2010	-654 868	1 241 928	1 022 999	48 893	71 756	2 385 577	1 730 709

ANSLAGSBINDNINGSNIVÅER

BYGGNADSNÄMNDEN

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KULTURNÄMNDEN

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

REVISIONEN

VALNÄMNDEN

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN

- Nämnd/administration
- Barnomsorg
- Grundskola/särskola
- Arena och fritid
- Musik och ungdom

GYMNASIENÄMNDEN

- Nämnd/administration
- Gymnasieskola/gymnasiesärskola
- Komvux
- Uppdragsutbildningen
- Arbetsmarknadsenheten

KOMMUNSTYRELSEN

- Styrelsen
- Kommunledning
- Räddningstjänst/säkerhet

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

- Nämnd/administration
- Gator och vägar/park/teknik och trafik
- Fastighetsenhet
- Städ-/kost-/serviceenheter
- Renhållningsverk
- VA-verk

SOCIALNÄMNDEN

- Nämnd/administration
- Vård och omsorg
- Individ- och familjeomsorg
- Omsorg om funktionshindrade

Investeringsunderlag *fastigheter/anläggningar*

Del 1

Nämnd

Verksamhet

Projektnamn

Projektbeskrivning

Avser år	2012	2013	2014	Summa
Investeringsutgift, Tkr/år				0
Investeringsinkomst, Tkr/år				0
Nettokostnad, Tkr/år	0	0	0	0

Ekonomisk livslängd, antal år

Investeringsunderlag *fastigheter/anläggningar*

Del 2

Påverkan på årliga driftkostnader och intäkter, kalkyl Tkr

Nämnd

Verksamhet

Projektnamn

		Avser år	2012	2013	2014	Summa
Intäkter						0
Personalkostnader	Endast de intäkter och kostnader som följer av att investeringen genomförs skall redovisas					0
Material, service, avgifter						0
Tjänster (t ex hyra)						
S:a driftnetto		0	0	0	0	0
Avskrivningar						0
Intern ränta						0
S:a kapitaltjänst		0	0	0	0	0
S:a Nettodriftskostnad/Intäkt		0	0	0	0	0

Investeringsunderlag *inventarier*

(maskiner, transportmedel, inventarier)

Nämnd

Verksamhet

Projektnamn

Avser år	2012	2013	2014	Summa
Investeringsutgift, Tkr				0
Investeringsinkomst, Tkr				0
Nettokostnad, Tkr	0	0	0	0
Ekonomisk livslängd, antal år				

Påverkan på årliga driftkostnader och intäkter, kalkyl Tkr

Avser år	2012	2013	2014	Summa
Intäkter				0
Personalkostnader				0
Material, service, avgifter				0
S:a driftnetto	0	0	0	0
Avskrivningar				0
Intern ränta				0
S:a kapitaltjänst	0	0	0	0
S:a Nettodriftskostnad/Intäkt	0	0	0	0

Endast de intäkter och kostnader som följer av att investeringen genomförs skall redovisas